

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: letno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici šte. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Številka pri poštni hranilnici v Ljubljani 11.953.

LETO XIII.

Telefon št. 2552.

LJUBLJANA, v četrtek, dne 18. septembra 1930. Telefon št. 2552.

ŠTEV. 109.

Pregled naše zunanje trgovine in smeri za bodočo trgovinsko politiko.

(Nekaj stavkov iz elaborata tajnika Zbornice TOI g. Ivana Mohoriča.)

Na VIII. kongresu gospodarskih zbornic in korporacij, ki se je vršil, kakor smo že poročali v zadnjem »Trgovskem listu«, dne 13. in 14. t. m. v Beogradu, je poročal o pregledu naše zunanje trgovine in o smereh naše bodoče trgovinske politike tajnik ljubljanske zbornice g. Ivan Mohorič. Iz obširnega elaborata, ki predstavlja celo knjigo, so bili tudi na zboru podani samo glavni momenti in temeljne misli, dasi je trajalo poročilo skoro poldrugo uro. Referent je držal poslušalce tekom celega poročila v največji napetosti. Ob koncu je žel burno pohvalo. Tudi je zbor sklenil, da se njegovo delo izda kot posebna knjiga.

V naslednjem hočemo podati iz referata samo nekaj zanimivosti.

Splošna karakteristika našega gospodarskega položaja.

Slika, ki nam jo nudi današnje gospodarsko stanje Evrope, je najmanj razveseljiva in daje dovolj povoda za resne skrbi. Milijonske mase nezaposlenega delavstva v industrijskih državah, nadprodukcija v industriji in kmetijstvu, do skrajnosti poostrena konkurenca za plasiranje proizvodov in škodljivost sovjetskega dumpinga na najvažnejših evropskih tržiščih, so v velikih potezah glavne karakteristike mrzličnega stanja evropskega gospodarstva. V teh do kaotičnosti kompliciranih razmerah so evropske države druga za drugo prisiljene podvzeti gospodarsko - politične ukrepe, da čim bolj zaščitijo domačo produkcijo in ustvarijo možnosti za zaposlenje domačih delavne sile. Vsak tak ukrep izziva seveda protiukrepe od strani onih držav, ki se smatrajo prizadete in danes stojimo pred dejstvom, da se gospodarski odnosi z dneva v dan bolj komplicirajo, namesto da bi se poenostavili in olajšali. Vsa prizadevanja Društva narodov, da se te nezdrave razmere odpravijo, niso prinesla pozitivnih rezultatov. Naša država je vodila pri tem zelo liberalno politiko ter ni v primerih, ko je bila z raznimi ukrepi tujih držav neposredno izzvana, podzemala nikakih protiukrepov.

Dvignite konsumno moč domačega tržišča.

Konferenca o carinskem premirju je pokazala, da si hočejo industrijske države v agrarnih deželah zagotoviti stalno področje za konsum, same pa imajo najresnejši namen, da vedno bolj in bolj ter sistematično zaščitijo svojo agrarno produkcijo. Tu je nam moralo postati jasno, da moramo tudi mi ustvariti čim več možnosti za stalno zaposlenje domačega delavstva in okrepiti konsumno moč domačega tržišča, kjer je mogoče doseči najboljše cene. Le na ta način se more naše gospodarstvo obvarovati velikih tresljajev. Že danes se v normalnih letih potroši v naši državi 80% vse produkcije žita. Medtem ko naše delavstvo išče zaposlenja v inozemskih rudnikih in tvornicah, mi uvažamo znatno število predmetov, za katerih produkcijo imamo dovolj sirovin v državi in katerih produkcija ni tako komplicirana.

Analiza našega izvoza.

Referent je nato poročal zelo izčrpno o gibanju našega izvoza od leta 1922. do leta 1929. ter analizira posamezne izvozne panoge. Posebno zanimivo je poročal o padanju našega izvoza jaje, goveje živine, usnja, mleka in mlečnih izdelkov, svinca, kalcijevega karbida, ferossilicija in drugih kemičnih proizvodov, posebno kritična pa je situacija v izvozu hmelja; tudi izvoz suhih sliv je v padanju. Izvoz drobnice, kakor tudi izvoz sadja prikazuje znaten napredek, isto velja v posebno veliki meri tudi za izvoz perutnine. Referent nadaljuje s splošno analizo veličine naše zunanje trgovine, ki je v primeri z drugimi državami zelo pičla. Struktura naše zunanje trgovine se prikazuje po razdelitvi posameznih gospodarskih skupin v odstotkih, ki kažejo velik izvoz agrarnih proizvodov in velik uvoz izdelanega blaga. V potrošnji se kaže velik napredek domače industrije, ki rabi vedno večje količine surovin in polfabrikatov.

Zelo interesantne so slike, ki nam jih nudi podrobno analiza našega uvoza in izvoza. Elaborat vsebuje podatke, na podlagi katerih pridemo do frapantnih zaključkov, in samo želeli bi bilo, da se ta elaborat čim prej natisne, da se z njim seznanijo tudi širša javnost, ker je tako minuciozno statistično študijo skoro nemogoče podati v krajšem ekscerptu.

Cene naših agrarnih proizvodov.

Glavni problem zboljšanja cene naših glavnih deželnih pridelkov temelji na našem notranjem tržišču. Razlike cen med posameznimi našimi notranjimi tržišči so tako velike, da naravnost kličejo po izenačenju. Saj diferirajo cene najvažnejših živil od najvišje pa do najnižje cene za celih 100% in tudi več. Ta pojav pa ni samo slučajnost, pač se opaža že celo vrsto let. V nekaterih agrarnih proizvodih kakor fižol, krompir, moka, seno, sadje, volna, mleko, žganje vino itd. pa so te razlike naravnost ogromne. Vse te razlike pa se ne dajo opravdati s transportnimi stroški, pač so vzroki drugačne naravi. Pa tudi cene zunanjih tržišč prikazujejo naravnost katastrofalne spremembe, ki imajo težke posledice za vse naše narodno gospodarstvo.

Investicijska aktivnost.

Aktivnost investicij v Jugoslaviji stalno narašča. V letu 1921. so se vse investicije v naši državi cenile na 174.7 mil. Din, v letu 1929. pa so znašale 575.2 mil. Din. Celokupna vrednost investicij od leta 1921. pa do leta 1929. je znašala po statističnih podatkih finančnega ministrstva 3.212.2 mil. Din. Posebno razveseljiv razvoj prikazuje elektrifikacija, kjer znašajo skupne investicije od leta 1921. do leta 1929. vrednost 1.044.6 mil. Din. Efekt povečane aktivnosti investicij se kaže v stalno zmanjšanem uvozu gotovih izdelkov, posefno tekstilne industrije.

Carinska in prometna vprašanja.

Referent se je nato podrobneje ukvarjal z opravljanjem zaščitnih carin za posamezne industrijske panoge, ki nudijo vse pogoje za uspešen

razvoj doma. Na podlagi uradnih in zasebnih statističnih podatkov utemeljuje svojo tezo in priporoča, da se domači industriji posveča vsa pažnja. Posebno važnost polaga na industrijo, ki je uspela, da svoje proizvode izvažajo in s tem zboljšujejo našo trgovinsko bilanco.

Nadalje se je referent izčrpno pečal s prometnimi vprašanji naše zunanje trgovine. Podrobneje navaja razmerje in razdelitev tonaže, strukturo naše železniškega izvoza. Predvsem naglašajo potrebo revizije železniških tarif. Podrobneje govori o vlogi rečne plovbe v prometu naše zunanje trgovine; s statističnimi podatki se prikazuje važnost naših rečnih poti. V isti meri se referent ukvarja tudi s vprašanjem naše pomorske plovitbe, kateri posveča prav posebno pažnjo. Žal da ne moremo vsled pomanjkanja prostora postreči našim čitateljem s tem izvanredno zanimivim gradivom.

ZAKLJUČKI IN PREDLOGI.

Trgovinsko - politični ukrepi: Naša zunanja trgovina v mnogih smereh ne prikazuje zadovoljivih uspehov. Sedanja trgovinska politika evropskega gospodarstva nalaga naši gospodarski politiki, da z vsemi sredstvi dvigne delavnost našega gospodarstva, tako da bi polagoma prišli v gospodarsko neodvisnost inozemstva. V to svrhu se poleg že podvzetih ukrepov predlagajo še sledeči:

1. da v pogledu sklepanja bodočih trgovinskih pogodb preidemo od klavzule brezpogojnih in neomejenih carinskih ugodnosti k politiki pogojnih in omejenih ugodnosti;
2. da kolikor mogoče hitro zaključimo trgovinske pogodbe in uredimo gospodarske odnose z državami Levante, Orijenta in Južne Amerike;
3. da se pri reviziji carinskih tarif sprovede princip racionalizacije uvoza, da bi se s tem zmanjšal uvoz onih predmetov, ki jih v dovoljni meri lahko produciramo doma;
4. da se razširi propaganda za naš izvoz na večji krog držav, posebno na obale Sredozemskega morja;
5. da se osnujejo konzularna zastopstva in trgovinska predstavništva v vseh državah, s katerimi gojimo poslovne stike, in da se honorarni konzuli polagoma zamenjajo s poklicnimi;
6. da se strokovni specializaciji industrijskega naraščanja posveča največja pažnja in se tuje delovne sile, ki so zaposlene v naši državi, postopoma zamenjajo z domačimi v smislu obstoječih zakonov;
7. da se vodi točna evidenca udeležbe tujega kapitala v našem gospodarstvu;
8. da se organizira točna statistika evidence naših emigrantskih kolonij v inozemstvu po strokah in gospodarski aktivnosti posameznika.

Prometno - politični ukrepi: 1. Da se normalizira proračun prometnega ministrstva, da se zmanjšajo bremena, ki jih mora nositi naše gospodarstvo v pogledu visokih železniških tarifov in pristojbin in ki se uporabljajo za neželene svrhe, ter se s tem omogoči, da se naša tarifarna politika prilagodi našim gospodarskim prilikam;

2. da se favorizira naša nacionalna pomorska plovitba in omogoči postopno jačanje njene udeležbe v izvoznem blagovnem prometu;

3. da se čimprej zaključijo, po predhodnem zaslišanju tarifiškega odbora, sporazumi o direktnih tarifah s kar

Organiziranje kisarniških obratov Dravske banovine.

Na povabilo Društva industrijecev in veletrgovcev v Ljubljani, so se v njegovih tajniških prostorih dne 2. t. m. sestali zastopniki kisarniških obratov Dravske banovine in svrhu razgovora o vprašanih, ki so vsem podjetjem skupna in ki so iz gospodarskega vidika aktualna. Na tem posvetovanju, kjer so bili navzoči lastniki, oziroma zastopniki velike večine omenjenih podjetij, je bilo sklenjeno, da se obstoječe kisarne Dravske banovine organizirajo v posebni sekciji pri Društvu industrijecev in veletrgovcev, kjer naj bi se v bodoče reševala vsa važna skupna vprašanja. Zlasti naj bi se skušalo doseči, da se kisarništvu v bodočem obrnem zakonu prizna za samostojno obrt, ki naj bo vezana na strokovno usposobljenost.

Za uresničenje te za obstoječa podjetja važne želje so bili potrebni ukrepi takoj izvršeni in je mnogo upanja, da bodo uspeli.

Tudi nadaljna zahteva, da naj bi se za obstoječa podjetja skušala izvršiti skupna nabava trošarine prostega špirta, je že pred konečnim uresničenjem. Potrebna pogajanja so v teku in je pričakovati ugodnega zaključka.

Za predsednika sekcije je bil izvoljen gospod Saša Knez iz Ljubljane in je sekcija že pričela z delovanjem.

PRAVILNIK O OBČINSKEM KATASTRU.

Na osnovi določb čl. 1 in 2 in pooblastila čl. 70 zakona o zemljiškem katastru z dne 19. decembra 1929 je minister financ dr. Stanko Švrljuga predpisal pravilnik o vzdrževanju katastra v občinah, kjer je bil kataster sestavljen z merjenjem zemljišča. Katastrski aparat ki je bil sestavljen z merjenjem, trasiranjem in ocenitvijo zemljišča, naj tvori podlago za pravično, to se pravi pravilno obdavčenje zemljišča. Istočasno naj se sestava zemljiških knjig v krajih, kjer že obstajajo, prilagodi predpisom uvodoma označenega zakona. Kataster je treba trajno vzdrževati in obnavljati. Vzdrževanje katastra se vrši po katastrskih občinah, ki so teritorialno katastrske enote. Več katastrskih občin tvori katastrsko upravo. Njeno teritorialno pristojnost je treba določiti tako, da soglašajo s področjem davčne uprave ali pa da obsega področje dveh ali več davčnih uprav.

Odbor za izvedbo dogovorov sklenjenih na konferencah v Sinaji in Varšavi, se je konstituiral. Sestoji iz Rumunov in Jugoslovanov, organiziral bo propagando v inozemstvu in skrbel za to, da se sklepi teh dveh konferenc izvršijo.

največjim številom držav, ki igrajo pri našem izvozu važnejšo vlogo;

4. da se setavijo kombinirani tarifi za železniški promet preko naših luk v smeri Albanije in Grčije. Istotako tudi za izvoz po Dunavu, ki je usmerjen v obalne države;

5. da se pristopi gradbi telefonskih kabljev za notranji in mednarodni promet;

6. da se zaključijo poštne zveze z državami, ki so za naš izvoz posebno važne.

Dunajsko finančno pismo.

Rudolf Natscheradetz piše v »Prager Tagblatt«-u: Znižanje bančne obrestne mere na 5% je spravilo banke v nemajhno zadrego. Zlasti jim je težko pustiti debetno obrestno mero neizpremenjeno. Pravijo, da ne prenesejo nobene žrtve več, in isto pravijo tudi hranilnice. Prelom s 4 odstotno vložno obrestno mero bi bil precej nevaren eksperiment, ki ga banke nočejo tvegati. Bankam je znano, da razvijajo švicarski zavodi živahno propagando v prilog premoženjskemu prenosu v Švico. Sicer obrestujejo švicarske banke denar samo s poldrugim odstotkom, a one nudijo svojim klientom druge ugodnosti, zlasti pri upravi premoženja in pri izvedbi testamentarnih ukrepov, kar ima spričo visokega avstrijskega zapuščinskega davka mnogo vabljivega na sebi.

Praktični pomen znižanja obrestne mere se večkrat **precenjuje**. Oficijelna obrestna mera danes ni kot v predvojni dobi regulator za posojilno ceno denarja vobče, temveč ostane omejena na prvovrstne menice, ki prenesejo ostro cenzuro bančnega vodstva; tak menični material je pa postal danes v Avstriji zelo redek. Banke se ne obračajo na Narodno banko, dokler morejo dobiti v inozemstvu cenejši denar, in število bančno-zmožnih zasebnih podjetij se je skrčilo danes na majhen kupček. Mnogo je industrijev in trgovcev, ki poznajo bančno obrestno mero le po drugih. — Tudi če delajo z banko, je njih kredit tako pičlo limitiran, da si morajo nabaviti dodatne kredite pri kreditnih drugih in zasebnikih, ki zahtevajo brez ozira na obrestno mero Narodne banke ogromne obresti. Znižanje obrestne mere je **dvorezen nož**. Debitorji bank bodo plačali sicer za pol odstotka manj obresti, a bodo težko dobili novih kreditov. Kajti če banke na domačih debitorjih nič več ne zaslužijo, so prisiljene poiskati si drugih dežel z višjo bančno obrestno mero ter povečati svoje že sedaj zelo znatne angažmaje v Poljski, Romuniji in Jugoslaviji.

Znamenje časa je, da v Avstriji že več kot eno leto ni bilo otvorenih nobenih novih obratov več, pač da so jih mnogo opustili. — Po poročilu obrtnih nadzornikov so v posameznih distriktih še enkrat toliko obratov opustili kot na novo ustanovili. Ta okolnost in pa **racionalizacija** sta po poročilu nadzornikov vzrok **brezposelnosti**. O racionalizaciji pravi poročilo, da je negospodarska, če serijska produkcija nima zvišane prodaje. Na drugi strani je posledica novih strojev odpuščanje delavcev. Poročilo omenja, da je v neki tovarni ob isti produkciji padlo število delavcev od 45 na 4 in da v neki tovarni preprog en stroj nadomešča 50 do 60 delavk. Razširjenje prodajnih trgov, to se ponavlja

v vseh gospodarskih razmotrivanjih. — Pod depresijo trpijo tudi **zvezne železnice**; kljub zvišanim tarifam so padli njih dohodki do konca julija za 22 milijonov šilingov in bodo po napovedi generalnega direktorja še bolj padli. Če bodo padle zvezne železnice spet nazaj v deficit, bi bilo to za finance države zelo kočljivo in bi se moralo gospodarstvo odreči že itak majhnemu upanju na znižanje davkov.

— 0 —

M. piše v »Tagespost«-i:

Trenutno **zboljšanje dunajskega efektnega trga** se je kmalu ustavilo. Efektna trgovina bo izkazana v prihajajočih semestralnih bilancah, ki so interno že ugotovljene, kot vir težkih zrub. Vsa poročila bank so si edina v ugotovitvi, da je nastopilo pravo obubožanje tveganj in zasebnikov šele v zadnjem letu. Pri vseh delnicah, pa naj so si bile kupljene v Avstriji ali v inozemstvu, so bile izgubljene **težke svote**. Cene blaga so padle. Bila je skoraj umetnost, da nisi bil pri kakšni insolventi udeležen. Povsod se slišijo pritožbe, da se **dolžniki ne držijo plačilnih rokov**. Zavarovalnice poročajo o **storniranju zavarovalnih polic, luksuzno in porabno blago**, ki je bilo kupljeno na obroke, se vrača, ali pa se jemlje nazaj, ker je rok zapadel. Če bi se vložna obrestna mera res znižala, kar še nikakor ni verjetno, bi bilo za široke sloje vnovčenje odvisnega denarja, kar ga je bilo rešenega iz prejšnjih polomov, zmeraj težje.

Sicer se čudno sliši, a res je, da ni **nobenega posebnega povpraševanja po trdno obrestljivih naložnih listinah**, čeprav nudijo te še enkrat tako dober dohodek kot vložna knjižica. Pač pa se zopet in zopet sliši, da so si mogli uradi, odvetniki in tudi zasebniki ustvariti veliko klientelo s tem, da **nalagajo kapitalije kot prvo in drugo hipoteko**. Nekateri so postali pravi specialisti na tem polju. Vprašanje je, če bodo mogli dolžniki zadostiti trajno svojim obrestnim obveznostim in če ob nadaljevanju gospodarske krize ne bo prišlo do zelo znatnih eksekutivnih prodaj. Kdo bo potem hotel prevzeti kmečka gospodarstva ali majhne hiše, je še vprašanje. Prišlo je že do posameznih eksekucij. I. t. d.

Skratka: znakov krize je povsod dosti, in bil bi že skrajni čas, da bi se gospodarsko zaupanje vendarle že enkrat povrnilo. Črnogledi imajo sedaj svoje dobre čase in oni najbrž mnogo pripomorejo, da ne glede na vse druge podane predpogoje ustavitve plačil in poravnave zopet naraščajo. Posameznik zgubi pač laže pogum in upnik potrpežljivost, in tako odnehamo v boju proti usodi.

Konferenca zastopnikov tovarn umetnih gnojil ter strokovnjakov iz poljedelskih vzorčnih in kontrolnih štacij se bo vršila na koncu septembra pri poljedelskem ministrstvu. Obravnavali bodo nove določbe glede produkcije uvoza in prodaje umetnih gnojil.

ENOLETNA NIZJA GOZDARSKA ŠOLA V MARIBORU.

Banska uprava v Ljubljani je razglasila, da se dne 3. novembra letos otvori v Mariboru enoletna nižja gozdarska šola, v katero bo sprejetih do 20 gojencev. V prvi vrsti se bodo sprejemali v ta učni zavod sinovi malih in srednjih gozdarskih posestnikov, ki ostanejo na gozdarskem posestvu kot bodoči gospodarji. Ustanovitev gozdarske šole v Mariboru je važna pridobitev za mesto Maribor, še bolj pa za naše gozdarske posestnike na deželi in je z njo zlasti uresničena dolgoletna želja naših pohorskih kmetov. Zavod bo vzgajal strokovno izobražen naraščaj za naše gozdarske kmete in se bo v njem poučevalo razen gozdarstva tudi travništvo, sadjarstvo itd. Zavod bo nastanjen začasno v bivšem oblatnem dvorcu v Mariboru, ki ga bodo po možnosti temu primerno uredili. Za ravnatelja je imenovan inž. Zmago Ziernefeld iz Ljubljane. Potreben kredit sta oskrbela ministrstvo in banska uprava v Ljubljani. Prosilci morajo biti telesno in duševno zdravi, stari 16 do 24 let, ter bodo vsi stanovali v internatu. Svojerodno pisane prošnje, opremljene s kolkom za 5 Din, je treba vložiti do 15. oktobra naslovljene na šumarski oddelek banske uprave v Ljubljani (za ravnateljstvo mariborske nižje gozdarske šole). Priložiti je krstni list, domovnico, zadne šolske spričevalo, zdravniško spričevalo, ter obvezo staršev, da bodo krili stroške v internatu.

Kartel vagonov perfekten.

Dočim hoče, kakor bomo poročali v posebnem članku, pričeti kovinska industrija Evrope v svojih glavnih izdelkih železo in jeklo boj vseh proti vsem, so ustanovile tovarne vagonov mednarodni kartel. Pogajanja evropske vagonске industrije v Luzernu, pričeta 4. septembra, so bila 6. septembra zaključena. Sklenjen je bil dogovor, ki obvezuje vagonsko industrijo Nemčije, Avstrije, Švice, Ogrske, Italije, Francije, Belgije in Češkoslovaške, da se držijo **do konca leta 1931 vseh domenjenih določb**. Dogovor predvideva racionalno razdelitev dotedajšnjih eksportnih naročil med udeležene deželne skupine. Pri tem naj se upošteva tudi primerno tipiziranje. Vrh tega se člani zavežejo, da bodo postopali v **mednarodnih konkurencah** po enotnih smernicah glede cen, pri čemer je tudi za **dovoljevanje kreditov** predviden trden program. Te določbe so zato važne, ker so posamezne tvrdke v tekmovalju na svetovnem trgu vsled kreditne politike nekaterih držav ostale v ozadju. Zlasti Francija je v zadnjem času pri eksportnih naročilih dovoljevala kredite do deset let. Ker se je posrečilo z definitivno kartelno pogodbo od strani difference med francosko-belgijsko vagonsko industrijo na eni strani ter nemškimi tovarnami vagonov na drugi strani, upajo na možnost pristopa tudi drugih držav vagonске industrije. Veljavnost pogodbe je bila zato tako kratko terminirana, ker hočejo od leta 1931 naprej v smislu dotedaj nabranih skušenj ustanoviti dolgoročni kartel. Oficijelna okrožnica pravi, da je namen dogovora boljša razdelitev naročil na eksportnem trgu, dalje lažja ureditev s tem v zvezi se nahajajočih finančnih vprašanj in **zboljšanje produkcijskih pogojev s pomočjo racionalizacije**.

Novi kartel se imenuje »Association internationale des constructeurs de matériel roulant«, sedež mu je v Parizu. Izvzno trgovino vseh udeleženih tovarn bodo uredili z veljavnostjo do 12. aprila t. l. maza. Jedro kartelnega dogovora je **kvotni ključ**, po katerem se ves eksport vagonov razdeljuje na udeležene osem držav. Glede kvot beremo sledečo razdelitev: Švica 0,7%, Avstrija 2,2%, Ogrska 2,9%, Češkoslovaška 6,9%, Italija 10,5%, Francija 13, Nemčija 28,8%, Belgija 35%. Te kvote se tičejo samo eksportnih naročil udeleženih dežel, čeprav so se pri njih preračunjenju upoštevale domače razmere. Eksportna naročila niso tista, ki jih imajo imenovane države med seboj. Vpeljen je nekakšen turnus in dobijo posamezne dežele ozir. na eksportu udeležene tvrdke, dokler ni njih kvota izčrpana. V drugih ozirih je pa zajamčena vobče zelo veliko prostost.

Po svetu

Trgovska pogajanja med Jugoslavijo in Avstrijo se ne bodo nadaljevala pred koncem decembra, ker je treba zbrati še zelo veliko materiala. Prekinjena so bila v juliju.

Delniška družba za prirejanje vzorčnih sejmov se je konstituirala v Zagrebu. Delniška glavica v znesku 1 mil. Din je razdeljena v 10.000 delnic po 100 Din. Polovica glavice je že vplačana.

Novo asfaltno cesto bodo pričeli graditi med Beogradom in Subotico; deloma bodo staro popravili in ji dali nov temelj. Za gradbo ceste je dovoljenih 300 mil. Din.

»Ferra«, nova d. d. za prodajo železa in železnine v Zagrebu, bo imela dne 25. t. m. svoj ustanovni občni zbor.

Ze pred vojsko obstoječa tovarna mila v Mostaru, ki je od tedaj morala prestat marsikakšno krizo, je pričela zopet obratovati.

Trgovski promet med Jugoslavijo in Poljsko je v prvem letošnjem polletju napram prvi lanski polovici nekoliko padel.

Pridelek sladkorja v Franciji cenijo na 1 milijon ton. Ker je to dosti nad domačo porabo in ker so glede eksporta svetovnotržne cene neugodne, mislijo na zgradbo rezervnih skladišč ob enem s podporami za rafinerije.

Avstrijska narodna banka je znižala obrestno mero od 5,5 na 5 odstotkov. O znižanju so se posvetovlaj že dalj časa. Zadnje znižanje se je izvršilo v maju.

Ivar Kreuger si je pridobil kontrolo nad ameriško vžigalčno družbo Diamond Match in je s tem odstranil težkoče, nastale vsled zvišanja ameriške vžigalčne carine. Baje hoče Kreuger spojiti to družbo z International Match Co. (match — vžigalica).

Zgube Kralj. Hol. Lloyd so v preteklem poslovnem letu narasle za nadaljnjih 1,300.000 hol. gold. na 4,600.000 gold. Hočejo doseči sodelovanje z drugimi družbami.

Dogovor nemške in češkoslovaške porcelanske industrije bo na novo vpstavljen na koncu t. m. v Karlovih varih. Pred vojsko obstoječi dogovor je urejal prodajo na eksportnih trgih in je svetoval tudi obvezne predpise glede določitve cen.

Brezposelnost v Nemčiji je s koncem avgusta dosegla število 2,873.000.

Ruski sindikat nafte je skušal za svojo petrolejsko industrijo najeti v Ameriki posojilo, pa se mu ni posrečilo.

Z zgradbo normalnotirne železnice Klenak—Šabac bodo pričeli še ta mesec. 5 km dolga proga bo dograjena do 1. maja 1931.

Zunanja trgovina USA je bila v juliju na najnižji točki v zadnjih desetih letih. Izvoz z 269 milj. dol. in uvoz z 219 milj. sta bila vsak za ca. 30 odstotkov pod lanskim julijem.

Ameriške petrolejske družbe hočejo v lastni režiji prodajati tudi pnevmatike in je Standard Oil sklenila že tozadeven dogovor z eno največjih tovarn pnevmatik.

Na romunskem petrolejskem trgu je nastopilo poživljenje, ker bi spremenjeni španski petrolejski monopol dobavljal znaten del svoje potrebe iz Romunije. Skoraj gotovo bo zaključek glede tega monopola pozitiven.

Zadolženje nemškega poljedelstva znaša po neki berlinski statistiki 14.600 milijonov mark.

Na produktni borzi v Varšavi hočejo vpeljati žitno terminsko kupčijo. Zastopnik varšavske žitne trgovine je stopil v stik z Budimpešto in Hamburgom.

Nemško pivovarništvo je vsled neobičajnega zastoja v prodaji delovni čas deloma znižala, tri tovarne na primer kar za tri ure na dan.

Papirna industrija v Češkoslovaški je v zadnjem času v znamenju močnega poživljenja.

Švicarsko mlekarstvo so na novo zadržali s tem, da so zvišali pribitno carino na surovo maslo od 70 na 120 frankov pri 100 kg.

Poljska premogovna industrija bo v svrhu poživljenja eksporta obremenila domači trg, bo operirala torej z dumpingom.

Iz naših organizacij

MERKURJEVI VEČERNI UČNI TEČAJI.

Trgovsko društvo »Merkur« bo otvorilo ob zadostnem odzivu s 1. oktobrom t. l. večerne tečaje v Trgovskem domu (poslojpe Gremijalne šole) za srbohrvaščino, nemščino, italijanščino, knjigovodstvo ter slovensko in nemško stenografijo. Tečaja za nemščino in italijanščino se bodeta letos vodila zopet v dveh oddelkih: a) za začetnike in b) kot višji nadaljevalni tečaj. Člani plačajo malenkostno učnino, dočim morajo nečlani, ako se prijavijo, postati člani. Prijave dnevno v društveni pisarni Gradisce 17-I. med 10. in 12. uro dopoldne in 3. ter 5. uro popoldne. V sobotah popoldne se ne uraduje.

TIPIZIRANJE PŠENICE NA OGRSKEM.

Po dovršenih zadevnih poskusih je ogrsko poljedelsko ministrstvo naročilo trgovskim zbornicam, naj poskusijo v letošnji jeseni organizirati okraje enotnih žitnih tipov. Nameravajo v bodočem polletju te pšenične okraje preiskati v svrhu ugotovitve, če se bo produkcija takšnih tipov izkazala kot priporočljiva ali ne.

Kolinska

TVORNICI CIKORIJE



Priporoča svoje izvrstne izdelke

Gospodarski položaj Poljske.

Nova vlada Pilsudskija bo morala v prvi vrsti najti način, kako bo radikalno posegla v gospodarsko krizo. Kajti čeprav so se pojavili v juliju in avgustu znaki lahkega gospodarskega zboljšanja, ostane položaj gospodarstva še nadalje neugoden. Vsekakor je pa kriza svoj višek gotovo že prekoračila. Število brezposelnih je v sredi avgusta padlo na 185.000, pa je še zmeraj za več kot 100.000 nad lanskim. Trgovska bilanca prvih sedmih mesecev je bila z 88 milijoni zlotov aktivna proti lanskim 438 milijonski pasivnosti. Kot svetlo točko v splošnem položaju bi mogli označiti tudi razvoj denarnega trga, ki kaže v zadnjih mesecih relativno likvidnost. S tem so pa prav za prav ugodni simptomi tudi že izčrpani.

Industrija in trgovina kažeta tipično sliko trajne depresije. Produkcija

se pričinja vobče stabilizirati na bistveno reducirani višini. Kriza pride do izraza v tekstilni, železni, kovinski in premogovni industriji. Kovinska in strojna industrija trpita vsled konjunkturnega padanja ostalih industrijskih panog. Stavbno gibanje je nadalje slabo. Opekarne, apnenice, cementne tovarne itd. razpolagajo z velikimi zalogami. Vstrie s splošnim motenjem trga, z odpuščanjem delavcev in s krčenjem delovnega časa gre zastoj vseh investicij (uvoz strojev v prvi letošnji polovici je dosegel komaj 40% lanskega uvoza). Tudi številke blagovnega prometa kažejo krčenje.

Temeljitega zboljšanja konjunktura pričakujejo od letine, ki je zadovoljivo izpadla. Močnejše ko bo nastopilo kmetičko prebivalstvo kot kupec industrijskih izdelkov, tem prej bodo izginili vsi znaki sedanje krize, kot naraščanje konkurzov, visoko število brezposelnih, finančne težkoče itd.

Vprašanje ukinjenja občinske trošarine v Ljubljani za predmete, ki se ne trošijo na mestnem ozemlju.

vkjub vsestranskemu prizadevanju prizadetih krogov ni prišlo z mrtve točke. K temu vprašanju se nam poroča, da nekaj večjih podjetij v Ljubljani prav resno razmišljuje o preselitvi iz Ljubljane in so glede nakupa zemljišč pogajanja že v .eku, deloma pa je nakup že perfekten. Mestni magistrat bi zato dobro storil, če bi vprašanje ukinjenja občinske trošarine čimprej in tako rešil, da bodo upravičene pritožbe že vendar prenehale.

RAZDELITEV V PRODUKCIJI DUŠIKA.

Société Générale de Berliques priobča ofiциelno poročilo o dušikovem dogovoru: Do konca junija 1930 so se svetovne zaloge zvišale na 860.000 ton. Gnojilna kampanja 1930-31 bi po cenitvi rabila poleg tega zneska še 1.400.000 ton, skupaj torej nekaj nad 2.200.000 ton na pram skupni produkciji 2.600.000 ton. V kampanji 1928-29 je znašala poraba 1.900.000 ton, produkcija 2.100.000 ton, v kampanji 1929-30 2 mil. in 2.200.000 ton. Za leto 1930-31 določeni produkcijski kontingenti so reducirani letno produkcijsko množino evropskih izdelovalcev sintetičnega dušika na 1.100.000 ton. Razdelitev kontingentov je sledeča: Nemčija, Anglija in Norveška skupaj 840.000 ton, Francija 75.000, Belgija 73.500, Italija 39.000, Holandija 38.400, Poljska 23.200, Češkoslovaška 8000 ton i. t. d.

* * *

DOGODKI V KARTELU CINKA.

Razmere na trgu so se po razpustu kartela na koncu preteklega leta bistveno poslabšale. Lani v avgustu je dosegel cink povprečno ceno nad 25 funtov, na koncu letošnjega avgusta je bila cena 15%. Nadprodukcija se kljub restriktivnim poskusom ni ustavila, kar je pa pač tudi posledica močnega padanja porabe. Sedaj se na novo dogovarjajo, pa se ne morejo zediniti. V prvi vrsti zato ne, ker delajo posamezne skupine z različnimi pogoji; nekatere delajo po starejšem načinu z visokimi stroški, nekatere po novejšem načinu z nižjimi stroški kot so bili predvojni. Zato je težko najti enoten temelj za določitev cen in so tudi difference glede kvotne razdelitve velike. Vse to sili k radikalnim ukrepom. Še v tekočem mesecu bo sklicana konferenca producentov, ki bo postavila skupine producentov pred alternativno nove kartelne tvorbe ali pa poostrenejša boja.

* * *

TUJSKI PROMET V ŠVICI PADA.

Iz Züricha javljajo: Po podatkih Zveznega urada za industrijo, obrt in delo v Bernu je bilo pri 1123 švicarskih hotelskih obratih s ca. 82.000 posteljami zasedenih sredi julija 58,4% in na koncu julija 72,2% proti 62,2 in 80,2% v istih dneh preteklega leta. Pri tem so bili višje ležeči kraji na slabšem kot nižje ležeči. Vreme nam to padanje deloma razloži.

Razno

Sindikati džute v Nemčiji. Med nemškimi sindikatom džute in nekaterimi veletrgovci džutnih fabrikatov je bil sklenjen trgovski dogovor, ki je stopil v veljavo 15. avgusta. S tem je končano dolgoletno brezpogodbno razmerje med veletrgovci in sindikatom, ki združuje do 90 odstotkov vse nemške industrije džute. Menda se bodo novemu dogovoru priključile še nadaljne veletrgovske tvrdke.

Svetovna avtomobilna produkcija. Po statistiki ameriškega trgovskega urada so proizvedle USA leta 1929 skoraj prav toliko avtomobilov, kolikor jih je bilo v začetku leta 1927 po vsem ostalem svetu v obratu. Ameriška in kanadska avtomobilna industrija je proizvedla lani 5.620.000 avtomobilov, za ca. 1 milijon več kot leta 1928. V USA je bilo izdelanih 4.600.000 osebnih in nad 750.000 tovornih avtomobilov in avtobusov. — Eksport je znašal 537.000 voz. Evropske dežele so proizvedle 5.330.000 osebnih ter 961.000 tovornih avtomobilov in avtobusov; import je znašal 212.000 voz, eksport 766.000. V ameriškem eksportu je eksport avtomobilov na tretjem mestu. Izvoz osebnih voz je padel lani za 8 odstotkov, izvoz tovornih voz in avtobusov je narasel za 42 odstotkov. Kanadski eksport tovornih voz je narasel za več kot 50 odstotkov.

Panika na trgu kavčuka. Guverner Straits Settlements, angleške kolonije v Zадnji Indiji, je sporočil v London, da ne more ne britanska uprava in ne vlada Nizozemske Indije ofiциelno dati svojo podporo omejitvenemu načrtu v kavčukovi produkciji. S tem je upanje na uspešno izvedbo prisilnega gospodarstva pokopano. Mnenje nizozemske vlade se opira na to, da domačini ne bodo prostovoljno dopustili nobene restrikcije ter da se prisilna restrikcija domače produkcije praktično ne da izvesti. Polom vseh restriktivskih ukrepov glede kavčukove produkcije je povzročil na londonskem trgu pravo paniko. Cena je rapidno padla. Panika se je pomnožila še vsled zadnjih statističnih podatkov o razpoložljivih zalogah. Cena kavčuka je bila pred tednom s 37/8 pence tako nizka, da bi mogla najmanj polovica plan-tažnih družb producirati le z zgubo. V slučaju, da bi moralo v britanskem produkcijskem središču, torej v omenjenih Straits Settlements, kjer so dobavni stroški najvišji in kjer znese produkcija domačinov več kot tretjino skupne produkcije, kapitulirati veliko število plantažnih družb, kar je prav zelo mogoče, bi bila Amerikancem odprta vrata na stečaj in bi si mogli osvojiti kavčukov monopol, čeprav se vrši produkcija na britanskem in holandskem ozemlju. In na to komaj čakajo, kar je spričo ogromne porabe kavčuka v njih avtomobilni in drugi industriji tudi prav umevno.

Notacije rublja oziroma červonca v izvenborznem prometu je tako nizka, kakor ni bila doslej še nikoli.

TEDEN LJUBLJANSKI BORZI

* Posebno poročilo trgovskega lista *

Devizno tržišče.

Kupčijska rezerviranost na deviznem tržišču traja trdovratno dalje in je bil promet v prošlem tednu približno isto tako velik, kakor v predzadnjem tednu če upoštevamo, da je radi pondeljkevega praznika (8. t. m.) odpadel en borzni sestanek. Radi tega je zaključil minuli teden na ljubljanski borzi s skupnim deviznim prometom Din 11.905.157-69. Na posamezne borzne dneve odpade: dne 9. septembra Din 4.548.922-65 Curih—Berlin, dne 10. septembra Din 3.731.710-01 Curih—London, dne 11. septembra Din 2.317.543-38 London—Curih, dne 12. septembra Din 1.306.981-65 London—Curih, pri čemur moramo omeniti zlasti dejstvo, da tvorijo vsakodnevni glavni promet zaključki v devizi Curih in London, ker znašajo njuni zaključki skoro dve tretjini celotnega prometa. Narodna banka je dokaj manj intervenirala in sicer prvenstveno v Pragi in Dunaju, katerih deviz je dala na razpolago za 1.006 milj. dinarjev, vseh ostalih deviz — v katerih je bilo njeno posredovanje potrebno — pa za 2.076 milj. dinarjev, tako da odpade na zaključke v privatnem blagu skupno 9.829 milj. dinarjev.

V pogledu višine v poedinih devizah doseženega deviznega prometa je v prošlem tednu razvrstitev sledeča (vse v milijonih dinarjev): Curih 3.775, London 3.494, Trst 1.391, Berlin 0.875, Dunaj 0.655, Praga 0.528, Newyork 0.443, Oslo 0.302, Budimpešta 0.252, Amsterdam 0.124 in končno par zaključkov Pariza.

Če primerjamo devizne tečaje od petka v predzadnjem tednu z istimi v pretečenem tednu, tedaj vidimo, da je bila večina tečajev v stalnem dvigu izvzemši Curiha, ki je ostal dosleden dosedanjim notacijam, in pa Berlina, ki je 9. t. m. beležil 13,46, torej tako kot dne 5. t. m. od torška do petka pa ob nekoliko nižjem tečaju — 13,455. Izmed ostalih deviz so popustile v svojih noticah (navajamo torkov in petkov intervencijski tečaj) še naslednje: Bruselj 7,8817 do 7,8796, Praga 167,68—167,62, deloma tudi Budimpešta, Dunaj ter Pariz z edino razliko, da so oscilirale ter slabele med tednom, v petek za zopet dosegel svoj prvotni (torkov) tečaj in sicer Budimpešta 9,8905, Dunaj 7,9793, Pariz pa 221,79. Nasprotno pa so notirale devize London (274,58 do 274,61), New York (56,37 do 56,38) in Trst (295,60 do 295,70) skozi ves minuli teden z dvigajočo se tendenco, dočim je Amsterdam od torška do petka notiral nespremenjeno 22,74 ter šele v petek okreplil svoj tečaj na 22,745. V sredo 10. t. m. je bil zaključen tudi Oslo po 1511,80.

Notic ostalih deviz ni bilo.

Efektno tržišče.

V prošlem tednu ni bilo nobenih izprememb; edino pri Kranjski industrijski družbi je omeniti notico od 12. t. m. in sicer 312— za denar, brez blaga. Zaključkov ni bilo niti v Blairvovih posojilih, katera so beležila nastopno: 8% 98—, le v petek 12. t. m. 97,75 in 7% pa 87,25 skozi vse borzne dneve pretečenega tedna.

Tendenca in zanimanje skrajno mlačna. —

Lesno tržišče.

Pričakovanja, da se bode situacija na lesnem tržišču v jesenski sezoni obrnila na boljše, se niso izpolnili. Vzroke te vstrajno trajajoče stagnacije moramo iskati v glavnem dejstvu, da povsodi primanjkuje denarja, deloma pa vpliva tudi ruska konkurenca že neugodno na izvoz našega lesa v sosednje države.

Karakteristično je, da se vrši na tukajšnji borzi v letošnji sezoni mnogo več prisilnih prodaj oziroma nakupov kakor prejšnja leta. Cene, ki se dose-gajo pri prisilnih prodajah oziroma cene, katere se morajo plačati pri pokritih nakupih, se pa ne smejo smatrati kot borzne ali tržne cene, kakor se to pogosto pomotoma tolmači.

Pokritni nakupi oziroma prodaje se vrše po borznih sestankih na javni dražbi in sicer iz razloga, da se potom prodaje oziroma nakupa doseže pravni naslov za poznejše razprave v odnosnih pravadah.

Pretečeni teden se je prodalo: 1 vagon broderskega poda, 1 vagon bukovih drv, 2 vagona oglja in 1 vagon hlodov.

Prisilno se je pa prodalo 3 vagona smrekovih desk in 35 vagonov drv.

Povpraševanja:

Hrastovi in bukovki pragovi v dimenzijah 2,60 × 24 × 14 × 15 cm in 2,60 × 21 × 13 × 13 cm. Cena za bukove I. Din 40— za komad, II. Din 34— za komad; cena za hrastove I. Din 62— za komad, II. Din 54— za komad. Gornje cene se razumejo franko vagon Sušak pristanišče. — Najmanjša količina, katera se lahko zaključi, je 15.000 komadov.

Ca. 480 m³ smrekovih in jelovih desk, strugane na obe strani, 22 mm debele, 4 m dolge, za dobavo v 2—3 mesecih. Cena naj se glasi franko vagon Sušak pristanišče.

100 vagonov bukovih, zdravih, suhih, 1 m dolžina, brez okroglic in brez klad. Cena naj se glasi franko vagon prihod Zagreb-Sava.

2 vagona lepega bukovega 80% kanelo z 20% kosovnega oglja za takojšnjo dobavo. — Cena naj se glasi franko vagon meja via Postojna tranzit.

Bukovi neobrobljeni plohi: ca. 5 vagonov v dimenzijah od 80 in 130 mm, z malo od 100 mm, od 2 m dolžine naprej, teža 900 kg za m³. Cena franko vagon meja Podbrdo ali Postojna.

Hrastovi brzojavni drogovci: večina: 9 do 10 m dolžine, debelina v sredini 30—32 cm; 10 do 11 m dolžine, debelina v sredini 32 do 34 cm; 11 do 12 m dolžine, debelina v sredini 34—37 cm; nekaj: 8 do 9 m dolžine, debelina v sredini 27—30 cm; 12 do 13 m dolžine, debelina v sredini 35—37 cm; 13 do 14 m dolžine, debelina v sredini 35 do 40 cm. — Cena naj se glasi franko italijanska meja za 100 kg.

Hrastove deske, dolžina od 3,80 do 8 m, od 20 do 160 mm debeline.

Smrekove deske, I., II., III., ca. 500 m³, paralelno žagane, in sicer: 70% v debelini 24 mm in 30% v debelini 18 mm; dobava bi se vršila v treh mesecih. Plačljivo v 30 dneh po prejemu blaga. Cena franko vagon meja Postojna tranzit.

1 vagon moralov in polmoralov: debeline 34/68, dolžine od 2,50 — 3 — 3,50 — 4 m, ca. 15 m³; debeline 38/78, dolžine od 2,50 — 3 — 3,50 — 4 m, ca. 15 m³; kar se tiče dolžin, naj bo iste največ 4 m; nadalje morali: 34/68 mm, dolžina 5 m, 2 do 3 m³; 78/78 mm, dolžina 5 m, 2 m³; 68/68 mm, dolžina 5 m, 2 m³. V slučaju, da se ne bi razpolagalo z morali 34/68, se lahko iste izvzame. — Cena franko vagon meja via Postojna tranzit.

3 vagona smrekovih kratih, konične, 25 mm, v dolžinah od 1 do 3,50 m, od 8 do 10 cm naprej. — Cena naj se glasi za 100 kg franko vagon italijanska meja, gorenjska provenijenca.

Tramiči: 10/10 cm, od 5 do 6 m dolžine, blago mora biti suho, letošnje produkcije. Nadalje 1 vagon tramičev, in sicer: 150 kom. 5 m dolžine, 8/8 cm in 100 kom. 6 m dolžine, 8/8 cm. — Cena naj se glasi franko vagon meja Djevdjelije.

Smrekove letvice, več vagonov: 12/24 mm, v dolžinah od 2, 2,50, 3, 3,50 in 4 m. — Cena franko vagon meja Djevdjelije.

Smrekove, jelkove deske v sledečih fiksnih širinah: 20—25 m³, 24 mm, 19, 22, 25, 28, 30, 33, 36, 38, 40 cm; 25—36 m³ 18 mm, 19, 22, 25, 28, 30, 33, 36 cm; 10—15 m³, 12 mm, 19, 22, 25, 28, 30, 33 cm; blago mora biti I., II., z malo III. — Plačljivo takoj po prejemu robe. — Cena naj se glasi franko vagon Sušak pristanišče.

Jelove letve: 10 m³ 6×24 mm, od 2 do 4 m dolžine z največ 7% od 1,50 m; 20 m³ parjene bukovine, od 1,40 do 1,90 m z največ 2% od 1 do 1,30 m, debeline 27 mm, širine od 13 cm naprej, I., II. — Cena franko vagon Sušak.

Bukova metlišča, I., brez grč, debeline 27/27 mm, dolžine 1, 1-10 m. — Cena franko vagon meja Postojna tranzit.

I. sveže javorjeve hlode, brez grč, od 50 cm srednjega premera naprej, v dolžini od 1,70 m, oziroma 3-40 m. — Cena franko vagon nakladalna postaja.

Remeljni: ca. 50 m³, dolžine 5 m, in sicer: ca. 30 m³ od 78/78 mm in ca. 20 m³ od 68/68 m, blago ostrorobo, očeljeno, prirezane glave, I., II., III., brez razpok in črvovitosti, ker se bode rabilo za stavbne svrhe. — Cena franko vagon nakladalna postaja.

Madrieri borovi: ca. 16 m³, 75 mm debeline, od 20 cm širine, od 3-20 m do 8 m ali v razmahu od 80 cm, blago monte, popolnoma zdravo, brez razpok. — Cena naj se glasi franko vagon nakladalna postaja.

Bukovi naravni plohi, neobrobljeni, suhi, dolžina od 2 m do 4 m, širna od 16 cm naprej (tudi široka roba) kot sledi: ca. 4 m³ 20 mm debeline, ca. 2 m³ 25 mm debeline, ca. 8 m³ 35 mm debeline, ca. 2 m³ 40 mm debeline, ca. 2 m³ 50 mm debeline. Kvaliteta I., II., z ne več kot 15% III. Blago zdravo. Dobava

takojsnja. Navesti je treba težo, kub. metra in ceno franko vagon meja Postojna.

PONUDBE:

Hrastovi jamski les ca. 50 vagonov od 2-50 m dolžine do 4 m, ter od 13 do 20 cm debeline. Cena franko vagon nakladalna postaja.

Ca. 100³ suhih, lepo tesanih tramov.

1 vagon lepega, belega javorja (plohi) od 27 do 100 mm.

1 doplon brzojavnih drogov, dobava takojsnja.

Jelovina, konična roba: 13 mm, I., II., III., 130 m³, medija 21/20 cm; 18 mm, I., II., III., 25 m³, medija 26 cm; 24 mm, I., II., III., 160 m³, medija 26/27 cm; 50 mm I., II., III., 28 m³, medija 25 cm.

Morali (remeljni): 68/68 mm, 4 m, 23 m³; 68/68 mm, 4-6 m, 2 m³; 34/68 mm, 4 m, 4 m³; 78/78 mm, 4 m, 23 m³; 78/78 mm, 4-6 m, 2 m³; 39/78 mm, 4 m, 2 m³.

Bukovi plohi: 41 m³ od 40 do 100 mm debeline, toda brez 90 mm, od 2 do 6 m dolžine s ca. 80% od 4-50 m, medija 28 cm.

Testoni: 20 mm, 2-25 m, medija 23 cm, ca. 47 m³.

Cene franko vagon meja Postojna tranzit.

Trami ca. 1000 m³, cena franko vagon meja Postojna tranzit. Hrastovi nežamani plohi ca. 30 m³ od 50-100 mm debeline, 2 do 4 m dolžine, blago suho zdravo — Cena franko vagon nakladalna postaja.

Trami: 55 m³ 5/6, 6/7, 6/8, 7/8, 4, 5, 6, 7, 8 m. Suho, teža m³ 500 kg. Frano vago nakladalna postaja pri Boh. Bistrici.

6 vagonov jelovine, same lepe III., 4 m, od 15 cm naprej, s sledečimi debelinami: 12, 18, 24, 28, 38, 45, 48 in 58 mm. — Franko vagon nakladalna postaja.

Žitni trg.

Tendenca za pšenico je tudi v minulnem tednu ostala mirna in bilo je opaziti pri nas kot na vseh inozemskih borzih popuščanje cen. Kupčija je bila popolnoma mrtva in ni bilo nobenega interesa za nakup od strani mlinov, ker je tudi oddaja moke slaba sedaj v jesenskih mesecih, ko ima dežela svoje lastne poljske pridelke. — Splošno pomanjkanje denarja sili kmeta, da kupuje le najnujnejše potrebščine, ki jih potrebuje pri svojem gospodarstvu in mu ne preostaja sredstev za pšenično moko. — Dovozi pšenice so v Vojvodini ravno tako slabi kot je interes za pšenico slab, ker producent vedno upa na izboljšanje cene in vidi v sedanjih nizkih cenah pšenice propast svojega gospodarstva.

Enako je s kupčijo koruze, za katero tudi ni skoraj prav nobenega interesa. — Novo koruzo so pričeli pobirati, trguje se pa v prav malenkostnih množinah ali sploh ne, ker so zaloge stare koruze še velike in je cena stare koruze tako nizka, da se nove koruze, ki je popolnoma sveža in lahko pokvarljiva, ne izplača kupovati. —

Tudi z ostalimi poljskimi pridelki je prav malo kupčije in konzum se je v minulnem mesecu celo preskrbel zadostno z pšenično moko, tako, da tudi kupčija s pšenico nularico popolnoma stagnira.

Na ljubljanski borzi je bilo v minulnem tednu zaključeno dva vagona pšenice in dva vagona ječmena.

Cene so ostale neizpremenjene.

Ljubljanska borza

Tečaj 17. septembra 1930.

	Povpraševanje Din	Ponudbe Din
DEVIZE:		
Amsterdam 1 h. gold.	—	2275
Berlin 1 M	13445	13475
Braselj 1 belga	—	78796
Budimpešta 1 pengő	98755	99055
Švabih 100 fr.	109440	109740
Dunaj 1 šiling	79632	79932
London 1 funt	27420	275—
Newyork 1 dolar	—	56375
Paris 100 fr.	—	22187
Praga 100 kron	16728	16808
Trst 100 lir	29470	29670

MOTORNA VOZILA NA SVETU.

Zadnje mednarodne statistike govori o 35 milijonih motornih vozil; to so pa samo ona, ki so sedaj v uporabi, brez onih, ki so že izgotovljena in čakajo na prodajo. Od prvega uradnega štetja v letu 1922 z 12,589.000 vozili se je število pomnožilo za 176 odstotkov. Od sedanjih skoraj 35 milijonov avtomobilov jih je v USA v rabi nad 26 milijonov 500.000, torej ca. tri četrtine. Na drugem mestu je daleč zadaj Anglija z 1,370.000 avtomobili; takoj za njo sta Francija in Kanada, za njima Nemčija. — Število motornih koles je 2,566.000. Najbolj se je pomnožilo v Češkoslovaški, od 4133 v letu 1922 na 65.000 v sredi leta 1930. Največ motornih koles ima Anglija, nad 2 milijona, Nemčija jih je imela leta 1922 91.400 in jih ima sedaj nad 610.000.

VANDALIZEM V SVILOPREJSTVU.

Neugodni svetovnotrži položaj je zelo neugodno vplival tudi na porabo svile. Poraba je močno padla, in ker so ponudbe obilne, padajo cene neprestano. Ta pocenitev je zadela zlasti Italijo in Japonsko, vodilni svilenoprodukcijki deželi; uvedli sta že razne oporne akcije, pa niso imele nobenega uspeha. Na Japonskem so prišli sedaj na novo misel. Po uradno določeni prisilni restrikciji hočejo omejiti produkcijo na ta način, da bodo morali svilopreječi oddati 30 do 40 odstotkov jajčec sviloprejk državnim centrali, ki jih bo nato vse sežgala. S to posebnostjo omejitvijo produkcije, ki nas živo spominja na sežiganje žita v USA in v Kanadi, upajo, da bodo dvignili ceno svile. O rezultatih teh odredb bomo poročali.

COLUMBIA GRAMOPHONE.

Letno poročilo te družbe za 1929/30 izkazuje čisti dobiček 580.000 funtov proti 505.000 funtom v letu 1928/29. Dividenda na zvišano osnovno glavnico je določena s 40 odstotki proti 45 odstotkom v prejšnjem letu. Rezervni sklad je narasel za 1 milijon na 2,750.000 funtov,

skupna aktiva za 2 milj. na 5,500.000 f. Nova tovarna v Franciji je skoraj dograjena, podružnica v Grčiji se gradi. — Ameriška podružnica je zaključila z zgubo, ki so jo odpisali s pribitkom angleške osnovne družbe. Raziskovanje pozicij vseh podružnic je dognalo, da je njih vrednost veliko večja kot je navedeno v bilanci.

NAJBOLJŠI ODJEMALEC NEMČIJE JE FRANCIJA.

Nemškemu eksportu se je letos posrečilo, da je zavzel prvo mesto v seznamu francoskega uvoza. Po vrsti je prekosil uvoz belgijsko-luksemburške carinske zveze, Anglije in sedaj tudi uvoz U. S. A. Po pravkar priobčenih podatkih francoske carinske statistike je uvozila Francija v prvih sedmih letošnjih mesecih za 4700 milijonov frankov nemškega blaga proti 3600 milijonom v istih mesecih lanskega leta. Prirastek znaša torej nič manj kot 1100 milijonov ali 30 odstotkov. V istih mesecih je padel angleški uvoz od 3500 na 3200 milijonov, ameriški pa od 4300 na 3700 milijonov frankov.

Nasprotno je pa med odjemalci Francije Nemčija slej ko prej na tretjem mestu. Francoski izvoz v Francijo v omenjenih mesecih je znašal 2600 milijonov frankov in je bil za ca. 200 milijonov frankov manjši kot lani. Opazimo velikansko aktivnost Nemčije v trgovskem razmerju do Francije.

Kot drugod si je znala Nemčija tudi v Franciji popolnoma zopet osvojiti predvojne prodajne trge ob istočasnem ne baš majhnem dvigu prej doseženega prometa.

USTANOVITEV MEDNARODNE HIPOTEKARNE BANKE V AMSTERDAMU.

Ta banka se ustanovi te dni. Glavnica v znesku 10 milijonov hol. goldinarjev bo najbrž le deloma vplačana. Predmet bančnega poslovanja bo financiranje hipotekarno varnih posojil in sicer za zasebna podjetja, javnopravne družbe in podobno. Krediti bi prišli v prvi vrsti Srednji Evropi v dobro. Nameravno je tudi dovoljevanje kreditov poljedelstvu. Hipotekarne obligacije bodo prišle na trg na vseh velikih evropskih borzah.

16 NOVIH TOVARN UMETNE SVILE V RUSIJI.

V petletnem načrtu Sovjetske Rusije je tudi gradnja 16 tovarn za izdelovanje umetne svile; stroški so proračunjeni na 290 milijonov rubljev, letna produkcija na 35.000 ton. Enajst teh tovarn naj prične obratovati v tekoči petletni dobi. Tri tovarne že gradijo, med njimi eno v Leningradu z dnevno kapaciteto 4500 kilogramov, ki bo otvorena v bodočem poletju. Kmalu bodo pričeli graditi tudi tovarno v Moskvi, koje kapaciteta je proračunjena na 8000 kg dnevno.

ODREDBE PROTI REPARACIJSKIM DAJATVAM.

Berlinski list »Der Deutsche Aussenhandel« piše v svoji zadnji številki: Jugoslovska industrija se je zmeraj branila proti temu, da prihajajo iz Nemčije stvarne dobave, ki pomenijo konkurenco za domačo industrijo. V resnici obstoji menda neka odredba, po kateri naj se taka naročila ne oddajajo več na reparacijski račun. To se razvidi že iz nabavnega programa vlade itd. — Poleg tega se bavijo sedaj v min. za trgovino in industrijo z vprašanjem, kateri stroji, orodje in nadomestni deli se smejo v bodoče uvažati brez carine. Tudi tu se ostro izločijo vsi stroji, ki se izdelujejo v Jugoslaviji sami. — Dalje zbira industrijska centrala v Beogradu material, v koliko se pri uvozu inozemskih izdelkov izvaja dumping.

POPRAVEK K ČLANKU: ČILSKI SOLITER BO CENEJŠI.

V 96. številki »Trgovskega lista« od 19. avgusta je bil pod gorenjim naslovom objavljen članek. Vanj se je pa glede cen vrnila neljuba pomota, ki jo centrala v Londonu s tem popravlja. — Cene v njem označene za čilski soliter »postavljen na postajo Sušak«, glasiti bi se pa morale »cif Sušak«. To pomeni, da se navedene cene zvišajo še za razkladanje iz ladje in nakladanje v vagon, za carinjenje in za druge drobne stroške, kar vse skupaj zneso okrog 6 do 7 Din pri 100 kg. Za ta znesek treba torej zvišati prej navedene cene od 252 do 260 Din.

Dobava prodaja

Dobave. Gradbeni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 19. septembra t. l. ponudbe glede dobave 1920 kg slame in 4870 kg slamnatih vrvi. (Pogoji so na vpogled pri istem oddelku.) — Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 29. septembra t. l. ponudbe glede dobave 2000 kilogramov bencina, 30.000 kg portlandcimenta, 1000 kg vulkan olja, 300 kub. metrov jamskega lesa, 10.000 komadov krajnikov in 258 m jeklene žične vrvi. (Predmetni oglas z natančnejšimi podatki je v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.) — Dne 30. septembra t. l. se bo vršila pri tehničnem oddelku Sreskega načelstva na Sušaku licitacija glede dobave pohištva za železniško postajo Bakar. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji in načrti pa pri istem odelku.)

Prodaja lesa in drv. Direkcija šum v Ljubljani sprejema do 27. septembra t. l. pismene ponudbe glede prodaje lesa in drv. (Pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.)



Najboljši šivalni stroji za obrt in industrijo so samo

„GRITZNER“ in „ADLER“
pisalni stroji „URANIA“ in
pletilni stroji „DUBIED“

Znižane cene, najlepše opreme edino le pri
JOSIP PETELINCU

Ljubljana, bittna Prešernovega spomenika, ob vodi. Telef. št. 2913.

K U V E R T A

DRUŽBA Z O. Z.

Tvornica kuvert in konfekcija papirja
LJUBLJANA
Vožarski pot 1 Karlovska c. 2

Trgovci! Naročajte in širite **Trgovski list**

TISKARNA
MERKUR

TRG.-IND. D. D.

LJUBLJANA

Gregorčičeva
ul. 23. Tel. 2552

se priporoča za naročila vseh trgovskih in uradnih tiskovin. Tiska časopise, knjige, brošure, cenike, statute, tabele, letake i. t. d. Knjigoveška dela izvršuje v LASTNI KNJIGOVEZNICI

PAFF šivalne stroje
PÜCH kolesa

po ugodni ceni in
tudi na obroke, dobite le pri tvrdki



Ign. VOK
Ljubljana,
Tavčarjeva ulica 7.

PODRUŽNICI: NOVO MESTO •• KRANJ

Veletrgovina

A. Sarabon
Ljubljana

priporoča

špecerijsko blago

raznovrstno žganje,
moko in deželne pridelke - Raznovrstno
rudninsko vodo

Lastna pražarna za
kavo in mlin za dišave
z elektr. obratom
Ceniki na razpolago!